

Вікторія Безсмертна
асистент кафедри соціальної педагогіки
та педагогічної майстерності

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ЦЕНТРУ ГЕНДЕРНОЇ ОСВІТИ ЖИТОМИРСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. І. ФРАНКА

Усвідомлення українським суспільством об'єктивних змін у гендерних відносинах багато в чому залежить від того, наскільки гармонійно і швидко ці ідеї будуть інтегровані у систему освіти. Нове покоління громадян України має виховуватись без обтяжливих стереотипів, зростати в атмосфері поваги до кожної людини, вільного вибору та самореалізації. Цьому сприяє діяльність гендерних освітніх центрів на базі вищих навчальних закладів.

За час існування гендерні освітні центри мають суттєві набутки, оскільки означеним інституціям вдалося опрацювати матеріали з жіночої та гендерної проблематики, а також впровадити результати цих досліджень як у науковий обіг, так і в офіційні документи.

Центр гендерної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка (далі – Центр) створено у 2007 році при університетській Студентській соціальній службі для молоді. Метою діяльності Центру є популяризація та розповсюдження гендерних знань, підвищення рівня гендерної культури молоді, стимулювання гендерної самоосвіти, а також інтеграція гендерного підходу у навчально-виховний процес освітніх закладів [4].

За роки діяльності Центр має методичні напрацювання, метою яких є гендерне навчання молоді та спеціалістів, формування розуміння сутності норм та установок взаємодії статей на принципах гендерної рівності й потреби керуватися ними в усіх сферах життєдіяльності (див. табл.1.).

Методичні розробки центру гендерної освіти Житомирського державного університету ім. І. Франка

Назва	Опис	Структура	Адресати	Практична значущість
Підготовка волонтерів до реалізації ідей гендерної рівності : Методичні рекомендації. / Автр.-упоряд. О. Л. Остапчук, Н. П. Павлик, С. В. Котова-Олійник. — Житомир, 2009. — 160 с. [5]	У виданні представлена технологія підготовки волонтерів закладів освіти та громадських об'єднань до реалізації ідей гендерної рівності.	Структура методичних рекомендацій містить опис етапів підготовки волонтерів, розгорнуті плани 8-ми тренінгових занять, напрацювання волонтерів, досвід проведення масових заходів на гендерну тематику	Адресовано освітянам, спеціалістам відділів у справах сім'ї, молоді та спорту, соціальним працівникам, студентам, представникам громадськості, які працюють над утвердженням ідеї гендерної рівності в українському суспільстві.	Методичні рекомендації використовуються під час організації та проведення Школи гендерної рівності з метою підготовки волонтерів до впровадження гендерних ідей
Впровадження гендерних підходів у роботу кримінально-виконавчої інспекції : Методичні рекомендації / Автр.-упоряд. О. Л. Остапчук, В. М. Мишківська. — Житомир, 2009. — 72 с. [1]	У посібнику окреслюються гендерні стратегії у роботі з жінками, які перебувають на обліку у кримінально-виконавчій інспекції, аналізуються методи подолання стигматизації цих осіб, обґрунтовуються етичні принципи, дотримання яких обов'язкове у роботі із під обліковими жінками	Методичні рекомендації складаються з наукового обґрунтування впровадження гендерного підходу в роботу кримінально-виконавчої інспекції, розробленого тренінгу «Формування усвідомленого ставлення до гендерних стереотипів як спосіб запобігання злочинності серед жінок, які перебувають на обліку в КВІ»	Адресовано персоналу кримінально-виконавчих інспекцій, соціальним працівникам, представникам громадськості, які займаються проблемами утвердження гендерної рівності в українському суспільстві	Методичні рекомендації використовуються у проведенні майстер-класів для представників кримінально-виконавчої інспекції
Методичні рекомендації з організації та проведення гендерних відеоклубів / [авт.-уклад.	У методичних рекомендаціях описано технологію організації та проведення гендерних	Методичні рекомендації містять 6 параграфів, у яких розроблені та описані основні вимоги до	Рекомендовано вихователям, педагогам-організаторам, психологам, соціальним	Практичну цінність мають розроблені модераторами гендерних відеоклубів плани-конспекти гендерно-

<p>С. В. Попова-Олійник, О. Л. Остапчук]. — Житомир, 2015. — 65 с. [2]</p>	<p>відеоклубів як сучасної форми гендерної просвіти учнівської і студентської молоді.</p>	<p>модераторів гендерних відеоклубів, розкриті ключові питання гендерної теорії, необхідні для модераторів під час проведення тематичних відеолекторіїв, представлена технологія діяльності гендерних відеоклубів: до, під час та після.</p>	<p>педагогам, класним керівникам, кураторам, студентам, усім, хто цікавиться інноваційними формами виховної роботи з питань формування гендерної культури.</p>	<p>тематичних відеолекторіїв для різновікової підліткової та молодіжної аудиторії, проведені у навчальних закладах Житомирщини, а також анотований список основних і додаткових відеоматеріалів, рекомендованих до використання в діяльності гендерних відеоклубів.</p>
<p>Методичні рекомендації з упровадження гендерного підходу у діяльність закладів позашкільної освіти за місцем проживання / [авт.-уклад. С. В. Євченко, С. В. Попова-Олійник, О. Л. Остапчук]. — Житомир, 2015. — 53 с. [3]</p>	<p>У методичних рекомендаціях представлено концепцію гендерної рівності, гендерні аспекти функціонування та фінансування системи позашкільної освіти м. Житомира.</p>	<p>В структурі методичних рекомендацій проаналізовано освітнє середовище як фактор соціалізації особистості, розкрито поняття «гендерні стереотипи», подано інноваційні форми роботи з гендерної просвіти у дитячому та молодіжному середовищі, розроблено інструментарій гендерної просвіти серед дітей та молоді</p>	<p>Рекомендовано керівникам та колективу позашкільних навчальних закладів, педагогам-організаторам, психологам, соціальним педагогам, класним керівникам, вихователям; усім, хто цікавиться інноваційними формами виховної роботи з питань формування гендерної культури</p>	<p>Методичні рекомендації використовуються у проведенні майстер-класів з упровадження гендерного підходу у діяльність закладів позашкільної освіти; у роботі спеціалістів позашкільних навчальних закладів, педагогами-організаторами та іншим.</p>

На сьогоднішній день Центр має розроблені методичні рекомендації спрямовані на подолання гендерного дисбалансу засобами неформальної гендерної освіти, як важливої форми впровадження в українське суспільство принципів гендерної рівності, що сприятимуть можливості реалізації прав людини, а також активізації її участі в соціальному, політичному, економічному та культурному розвитку держави; формування розуміння сутності норм та установок взаємодії статей на принципах гендерної рівності, потреби керуватися ними в усіх сферах життєдіяльності. Методичні рекомендації використовуються під час підготовки волонтерів до впровадження гендерного підходу в соціально-педагогічну діяльність, проведення майстер-класів для спеціалістів різних сфер з метою підвищення гендерної компетенції.

Використана література

1. Впровадження гендерних підходів у роботу кримінально-виконавчої інспекції : Методичні рекомендації. / Автр.-упоряд. О. Л. Остапчук, В. М. Мишківська. — Житомир, 2009. — 72 с.
2. Методичні рекомендації з організації та проведення гендерних відеоклубів / [авт.-уклад. С. В. Попова-Олійник, О. Л. Остапчук]. — Житомир, 2015. — 65 с.
3. Методичні рекомендації з упровадження гендерного підходу у діяльність закладів позашкільної освіти за місцем проживання / [авт.-уклад. С. В. Євченко, С. В. Попова-Олійник, О. Л. Остапчук]. — Житомир, 2015. — 53 с.
4. Остапчук О. Л. Центр гендерної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка / О. Л. Остапчук // Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення і перспективи розвитку. Житомирська область / ред. рада вид. : В. Г. Кремінь (гол.); ред. рада тому. : П. Ю. Саух (гол.). — К. : Знання України, 2009. — С. 226–229.
5. Підготовка волонтерів до реалізації ідей гендерної рівності : Методичні рекомендації. / автр.-упоряд. О. Л. Остапчук, Н. П. Павлик, С. В. Котова-Олійник. — Житомир, 2009. — 160 с.